

یاسای سه‌ندیکای ئابووریناسانی ههریمی کوردستانی عێراق

به ناوی خوای به‌خشنده و میهره‌بان

به ناوی گه‌له‌وه

ئه‌نجومه‌نی نیشتمانیی کوردستانی عێراق

ژماره‌ی بریار: ۲۸

میژووی بریار: ۲۵/۱۱/۲۰۰۰

«بریار»

پشت به‌و یاساکارییه‌ی که ئه‌نجومه‌نی نیشتمانیی کوردستانی عێراق له
دانیشتنی ژماره (۱۹) ی رۆژی (۲۳/۱۱/۲۰۰۰) یدا ئه‌نجامی داوه، به‌پیتی
حوکمی برگه (۱) ی مادده‌ی (۵۶) له یاسای ژماره (۱) ی هه‌موارکراوی
سالی (۱۹۹۲) و، به‌پیتی نه‌و ده‌سه‌لانه‌ش که برگه (۳) ی مادده‌ی دووه‌می
یاسای ژماره (۱۰) ی سالی (۱۹۹۷) پیمانی داوه، بریاری ده‌ره‌یتانی ئه‌م
یاسایه‌ی خواره‌وه‌مان دا:

یاسای

ژماره (۱۲) ی سالی ۲۰۰۰

یاسای

سه‌ندیکای ئابووریناسانی ههریمی کوردستانی عێراق

مادده‌ی یه‌که‌م:

مه‌به‌ست له‌م وازانه‌ی خواره‌وه ماناکانی ته‌نیشتیانه:

ههریم: ههریمی کوردستانی عێراق.

سه‌ندیکا: سه‌ندیکای ئابووریناسان.

ئه‌نجومه‌ن: ئه‌نجومه‌نی سه‌ندیکاکه

نه‌قیب: نه‌قیبی ئابووریناسان.

نابووریناس: هه موو نه ندامیکه له سه نديکاکه دا، بروانامه يه کی له زانسته کانی نابووریدا هه بی له به کالۆریوس که متر نه بی یان هاوتای به کالۆریوس بیت.

هه لسورانندی پیشه: به پیتی حوکمه کانی هه لسورانندی پیشه، له پیشه که دا که وتیته کار.

به شی یه که م دامه زانندن و نامانجه کان دامه زانندن

ماددهی دووهم:

۱- به پیتی نه م یاسایه، سه نديکایه ک به ناوی سه نديکای نابووریناسان، له هه ریمدا داده مزرئی، شه خسییه تی مه عنه ویی خوئی ده بی وله دارایی وئیداردی خویدا سه ره خوویه، باره گاکه شی له هه ولیری پایته ختی هه ریمدا ده بی و دهشتوانی له مه لبه ندی پاریزگاکانی هه ریمدا لق بکاته وه.

۲- به ره زامه ندی و ه زارده تی دارایی و نابووری دهسته يه کی ناماده کار پتیک ده هینری له (۱۵) نابووریناس که متر نه بی بو ته یارو ناماده کردنی کونگردهی گشتی و سه ره رشتی هه لبرژاردنی گشتی سه نديکا له ماوویه کدا که له سن مانگ نه ترازی.

ماددهی سێیه م:

نامانجی سه نديکا وه دیهانینی نه مانه يه:

۱- له پشت کرتنی حکومه تی هه ریم و پیروئی دیموکراسیدا به شداری ده کاو، بو راگرتن و پته وکردن و به رده و باشتیردنی فیدرالیه تیش، ده بیته پشت و په نا.

۲- به رزکردنه وهی سه ویه ی پیشه یی و زانستی و کومه لایه تی و ته ندروستی نه ندامه کانی.

۳- ناسانکردنی ریگای کارکردنی له باروگونجاو بو نه ندامه کانی.

- ۴- ریکخستنی پیتوهندی نیوان ئەندامه کان و ، پیتوهندیشیان له گه‌ل لایه نه حکومی و ئەهلییه کانی ههریم و ، داکوکی کردنیش له مافه کانیان .
- ۵- هاوکاری کردن له گه‌ل دهسته و دهزگا و کۆمه‌له و سه‌ندیکا کانی دیکه‌ی ههریم که ئامانجه کانیان له گه‌ل ئامانجه کانی سه‌ندیکا که دا یه ک ده‌کره‌وه .
- ۶- مسۆگهر کردنی ئاسوده‌یی دوارۆژی نه‌خۆشی و پیری و زه‌بوونی بو ئەندامه کانی .
- ۷- بزاف پێدان و دانه‌دانی لیکۆلینه‌وه‌ی زانستی ، بو‌ئه‌وه‌ی له فراژوکردنی (التعمیه) ئابووری و ئاوه‌دانکره‌وه‌ی کوردستاندا به‌شداری بکات .

خۆنوسین (ئینتما) و ئەندامیتی

مادده‌ی چوارهم:

شهرتوشروتی ئەندام ئەمانه‌یه :

- ۱- هاو‌لا‌تی ههریم یا نیشته‌جیتی ههریم بیت .
- ۲- به‌جینایه‌تیکه‌ی غه‌یره‌سیاسی حوکم نه‌درابێ ، یان به‌جونحه‌یه‌کی شه‌ره‌فنه‌نگین حوکم نه‌درابێ .
- ۳- له‌زانسته‌ ئابوورییه‌کاندا پروانامه‌یه‌کی هه‌بێ له‌ به‌کالۆریۆس که‌متر نه‌بێ یان هاوتای به‌کالۆریۆس بیت .

مادده‌ی پینجه‌م:

- ۱- ئینتما له‌ سه‌ندیکا‌دا ، به‌ داواکردنیکه‌ی نوسراو ده‌بێ ، هاو‌پێچ به‌لگه‌نامه‌گه‌لی پیتوستی له‌گه‌ل‌دا بێ و بدری به‌ نه‌قیب .
- ۲- داواکارییه‌که‌ له‌ ماوه‌ی پازده‌رۆژدا که‌ له‌ رۆژی تۆمارکردنیه‌وه‌ له‌ سه‌ندیکا‌ ده‌ست پێده‌کا ، ده‌خریتته‌ به‌ر ده‌می ئەنجومه‌ن ، ئەنجومه‌نیش ، ده‌بێ له‌و ماوه‌یه‌دا بیپرتنیتته‌وه‌ ، خۆنه‌گه‌ر هات و نه‌و ماوه‌یه‌ تپه‌ری و ئەنجومه‌ن نه‌بیپریه‌وه‌ ، نه‌وه‌ ، له‌و باره‌دا به‌ قبول‌ کراو داده‌نرێ .
- ۳- ئەنجومه‌ن به‌ بریارێ ، هۆی دیاریکراوی تیدا بێ ، بۆی هه‌یه‌ داواکاری ئینتما بداته‌ داوه‌ ، داواکاره‌که‌ش بۆی هه‌یه‌ ، له‌ماوه‌ی (۳۰) رۆژدا ، که‌

له رۆژی ته بلیغه وه دهست پێدهکا له دادکای پێداچونه و دی هه رێمدا تانه ی لێ بگری، ئیدی، بریار، بریاری دادگایه و ده بر دێته وه.

مادده ی شه شه م:

- ۱- ئابوونه ی ئینتیمه له سه ندیکادا بۆ نه دام (۳۰) دیناره .
- ۲- ئابوونه ی به شدار بوونی سالانه (۲۰) دیناره، ده بی له ماوه یه کیشدا بدری که هه موو سالی له مانگی شویات نه ترازی. ته گهر نه دام له کاتی دیارکراو ئابوونه که ی نه دا و، دو اکه وت، ته وه، له و باردها (۵۰٪) ی ئابوونه ی به شدار بوونه که ی غه رامه ی دیتنه سه ر. خو ئه که ر هات و، دوو سالی بانه و بان یه ک، به بی مه عزه رته تی به جی دوای خست، نه وا، ناوی له تو ماری نه داما ن ره ش ده کړیته وه.
- ۳- نه و دی ئابوونه ی سالانه ی نه دابی له هه لسه و راندنی پیشه که قه ده غه ده کړی.

مادده ی چه وته م:

- ۱- به پیتی ته م یاسایه، نه و دی نه دامی ته م سه ندیکایه نه بی و ئیلتزاماتی خو ی به جی نه هیتابی نابی پیشه که هه لسه و رپیتی.
- ۲- دایه ره ره سمی و نیمچه ره سمییه کان هه ر ئابووریناسی له سه ر نیش دا به زریئن بان هه ر ئیشیککی تری پی بکه ن، ده بی وینه یه ک له فه رمانی دامه زرانده که ی بنیئن بۆ سه ندیکا.

مادده ی هه شه م:

به شدار بووه کان:

- ته م که سانه ی خواره وه، بۆ سوو دوو ده رگرتن له شاره زاییان، یان، بۆ ته و دی سوو له بزاقی سه ندیکاکه وه ریگرن، ده شی به به شدار بوو وه ریگیرین:
- ۱- نه و ئابووریناسه بیانیانه ی شه رتوشروتی مادده ی چواره میان تیدا فه راهه مه و نشینه ی کوردستانی عیراقن.
  - ۲- نه وانه ی پروانامه ی بالاییان هه یه و له کاروباری ئابووری یان دارایی یان بازرگانیدا، بۆ ماوه یه ک ئیشیان کردبی له پینچ سال که متر نه بی، به

شاهییدی حکومت، یا به شاهییدی شیرکه تیکی هاویشک (شرکه مساهمه) یا شیرکه تیکی خاوهن بهرپرسییه کی دیاریکراو، به مهرجن شهرتوشروتی نه هلیه تیشیان تیدا فراهه م بیت.

ماددهی نۆیه م:

دهشی به برپاری له نه نجومه نی سه ندیکاوه، دهزگا و هه یته و دامه زراوی نابووری و پیشه سازی و بازرگانی و کشتوکالی و دارایی و نیداری، به نندامی فخری (نندامی شاناز)، به نابوونه کی به شداریوونی ره مزی که له هه رحاله تیکدا نه نجومه نی سه ندیکا دیاری دهکا، وهر بگیرین.

ماددهی دهیه م:

به شداریووه کان و نندامه شانازدهکان مافی نه وهیان نییه له کووونه وهکانی دهسته ی گشتیدا ناماده بن، یان بو نه نندامیتی نه نجومه نی سه ندیکا خوین بپالتیون.

ماددهی یازده:

نه ندام له م بارانه ی خواره وه دا سیفه تی نه ندامیتی نامیتی:

ا- مهرگ.

ب- دهست له کاره لگرتن.

ج- به برپاری نه نجومه م، شهرتی له شهرتوشروتی نه ندامیتی له دهست دای.

بهشی دووه م

پتکینه کانی سه ندیکا

ماددهی دوازده:

سه ندیکا له مانه پتک دیت:

۱- هه یته (دهسته) ی گشتی.

۲- نه نجومه نی سه ندیکا.

۳- لیژنه ی زه پتی (الانضباط).

۴- لقه کانی سه ندیکا له پاریزگه کان.

ماددهی سیازده:

۱- دهسته ی گشتی به پتی نه م یاسایه له هه موو نه و نندامانه یا هه موو نه و

نوینهرانه (المندوبین)ی که ئیلتیزاماتی خوڤان به جیتهیناوه پیکدیت .
دهستهی گشتی به بالترین دهسه لاتی سهندیکا لهقه لهم ده درئ و ،
له روژی هه لئزاردنه که وه هه ر سئ سال جاری له سه ر بریاری نه نجومه ن و
داواکاری نه قیب کوپونه وهی گشتی و ناسایی خوئی ، له باره گای
سهندیکا دا ، بو هه لئزاردنی نه قیب و هه شت نه ندام و دوو نه ندامی
یه دهگ ، بو نه ندامیتهی نه نجومه ن ساز ده دا .

(نیصاب) یش به ئاماده بوونی زورینهی نه ندامانی ناووسراو ، یا
زورینهی نوینهران دیته جئ . نه گه ر نیصاییش نه هاته جئ ، نه وا دوای
به سه رچونی پازده روژ به سه ر کوپونه وهی یه که مدا هه لئزاردن له کات و
جیگه ی دیارکراودا ده ست پی ده کا . له م باره دا نیصاب ، به ئاماده بوونی
سییه کی نه ندامان ، یا نوینهران دیته جئ ، ده نا ، نه گه ر نه هاته جئ ،
نه وه له م باره دا نه نجومه نی پیشتر بو خولیکی تریش به رده وام ده بی
۲- نه گه ر ژماره ی نه ندامانی سهندیکاله (۵۰۰) پینجسه ده نه ندام زیاتر بن
، نه وه ، هه لئزاردن له م باره دا ، له ریگه ی نوینهران (المندوبین) وه ده کرئ ،
ریژه ی نوینهرایه تیش له لایه ن نه نجومه نه وه یا له لایه ن جیگری
نه نجومه نه وه دیارده کرئ به نه ندامانی نه نجومه نی سهندیکا که شه وه .

ماددهی چوارده:

۱- نه گه ر سییه کی نه ندامانی دهسته ی گشتی ، وای به باش بزانه ک
دهسته ی گشتی بانگه یشت بکرئ کوپونه وه یه کی نا ناسایی ساز بدا ،
یان نه نجومه ن به بریاریکی هو دار داوای نه و کوپونه وه یه بکات ، نه وه ،
له م باره دا ده شی نه نجومه ن به پیئ ئوسول بانگه یشته که ده ربکا و له
ماوه ی مانگی کدا که له روژی تو مارکردنی داواکارییه که وه ده ست پی
ده کا روژی کوپونه وه که دیاری بکات .

۲- دهسته ی گشتی ناشی گفتوگو له سه ر غهیری نه و مه سه لانه بکا که
کوپونه وه که ی بو سازدراوه ، ته نها نه وانه نه بی که پیوه ندییان به و
مه سه لانه وه هه یه ، یان لق و بالئ نه و مه سه لانه بن .

ماددهی پازده:

- ۱- نه گهر له کۆبوونهوهی دهستهی گشتیدا، زۆرینهی زۆری ئەندامانی سه ندیکا ناماده نه بن، نیصاب نایه ته جی، لهو بارهدا، که نه هاته جی، نهوا دهستهی گشتی، دواي پازده رۆژ، له هه مان کات و جیگای دیارکراودا کۆده بیته وه، له م بارهدا، نیصاب به ناماده بوونی سبیه کی ئەندامان دیته جی، نهوجا هه موو بریارئ به زۆرینهی دهنگی ناماده بوان دهری و، نه گهر هات و دهنگه کانیش هاوتا بوون، ئەوه، لهو بارهدا دهنگی نه قیب بهر کام تا بکه وی، هی نه وه.
- ۲- ئەندامی نه گهر له هه لسوراندنی پیشه که ی بیبهش کرابی، ناشی له کۆبوونهوه کانی دهستهی گشتیدا به شداری بکات.

ماددهی شازده:

- دهستهی گشتی بالاترین دهسته لاته له سه ندیکادا و ئەم دهسه لاتانهی خواره وهی هه یه:
- ۱- هه لبژاردنی نه قیب و هه شت ئەندام و دوو ئەندامی یه ده گیش بو ئەندامیتی ئەنجومه ن.
  - ۲- ته سدیقکردنی بوجه و حسابکاری کۆتایی و راپۆرتی دارایی.
  - ۳- گفتوگو له سه ر راپۆرتی ئیداری و بریاردان له سه ری.
  - ۴- ئیقرارکردنی پیشنیاری هه موارکردنی یاسا و ئیقرار کردن و هه موارکردنی گه لاله (لوائح) ی پیرو.

ماددهی چه ئده:

- ئەنجومه نی سه ندیکا له مانه پیک دیت:
- ۱- نه قیب: مه رجه بو ماوه یه ک پیشه که ی هه لسوراندبی له (ده) سال که متر نه بی.
  - ۲- ئەندامانی ئەنجومه ن: مه رجه بو ماوه یه ک پیشه که ی هه لسوراندبی له چه وت سال که متر نه بی.
  - ۳- ئەنجومه ن به دهنگدانی نهی نی، جیگری نه قیب و سه کرتی ریک و بهرپرسیکی دارایی له ناو ئەندامه کانی خویدا هه لده بزیری و

دەسەلاتەكانىشيان لە پېرۆى ناوخۇدا دياردەكړى.

۴- ئەنجومەن كۆبوونەوہ ئاساييەكانى خۆى ، لەكەمى ، مانگى جارىك سازدەدا ، بۆيشى ھەيە لە سەر داواكردنى نەقىب يان لەسەر داواكردنى سىيەكى ئەندامان كۆبوونەوہى ئاسايى ساز بدات.

ماددەى ھمژدە:

۱- نىصاب لە ئەنجومەندا بە ئامادەبوونى زۆرىنەى ئەندامان دیتەجى ، بربارىش بە زۆرىنەى دەنگى ئامادەبووان دەرەچى و ، ئەگەردەنگەكانىش ھاوتابوون ، ئەوہ ، لەو بارەدا دەنگى نەقىب بۆ كام تايان درابى ، ھى ئەوہ .

۲- ئەگەر بە ھەر ھۆبى جىگای نەقىب چۆل بوو ، ئەوا جىگرەكەى جىگای دەگریتەوہ ، خو ئەگەر جىگای جىگرەكەش چۆل بوو ، ئەوہ لەو بارەدا سكرتير جىگای دەگریتەوہ بەمەرجى باقىمەنى ماوہى خولەكە لەسالىكى تەواو كەمتر نەبى .

۳- ئەگەر جىگای زۆرىنەى ئەندامانى ئەنجومەن چۆل بوو ، ئەوہ ئەنجومەن دەبى بانگھىشتى دەستەى گشتى بكات بۆ كۆبوونەوہى ھەلبىژاردنى ئەوانەى جىگاكانيان دەگرنەوہ ، بەھەمان ئەو شىوازەى كە لەم ياسايەدا ھاوتوہ ، بەمەرجى باقىمەنى ماوہى خولەكە لەسالىكى تەواو كەمتر نەبى .

ماددەى نۆزدە:

ئەگەر ئەندامىكى ئەنجومەن لە سالىكدە لەسى دانىشتنى بانە و بانىەكدە ، يان لە پىنچ دانىشتنى جىاجىادا بەبى مەزەرەتىكى بەجى ديارنەبوو ، ئەوہ ، وا لەقەلەم دەدرى كە خۆى لە كاركيشاوہتەوہ .

ماددەى بيست:

ئەنجومەنى سەندىكا ئەم دەسەلاتانەى ھەبە:

- ۱- ئامادەكردن و تەسدىقكردنى بوجەى سالانە و حسابكارى كۆتايى .
- ۲- بەپىتى ماددەى سىيەمى ئەم ياسايە ، بۆ وەديھانىنى ئامانجەكانى سەندىكا كۆشش دەكا .

- ۳- پیشنیار له باره‌ی هه‌موارکردنی یاسا و پیرۆی سه‌ندیکاوه پیشکەش به ده‌سته‌ی گشتی ده‌کا.
- ۴- هه‌موو بریاره‌کانی ده‌سته‌ی گشتی ده‌خاته‌کار.
- ۵- کارگوزاره‌کانی سه‌ندیکا داده‌مه‌زرینی و کرێیان دیاری ده‌کات.
- ۶- سه‌یری داوا کاربیه‌کانی ئینتسا ده‌کاو، وه‌رگرنتی ئەندام و به‌شداربووه‌کانیش ئیقرارده‌کا.
- ۷- له‌ حاله‌تیکدا، که‌ نه‌قیب نوێنه‌رایه‌تی نه‌کا، ئەنجومه‌ن یه‌کی هه‌لده‌بژیرێ که‌ له‌ لیژنه‌ ره‌سمیه‌کان و هی دیکه‌دا نوێنه‌رایه‌تی سه‌ندیکا بکات.
- ۸- پیشنیار ده‌رباره‌ی هه‌موارکردنی یاسا‌کانی پیشه‌ ئابوورییه‌کان پیشکەش ده‌کا.
- ۹- هه‌ر کیشه‌و شکاتیکی بۆ بیت هاو‌اله‌ی لیژنه‌ پتوه‌نداره‌کانی ده‌کات.
- ۱۰- لقه‌کانی سه‌ندیکا له‌ پارێزگا‌کاندا داده‌مه‌زرینی.
- ۱۱- لیژنه‌گه‌لی لاه‌کی (فرعیه) بۆ وه‌ده‌بانه‌ینی ئامانجه‌کانی سه‌ندیکا پێک ده‌هینی.
- ۱۲- سه‌یری ده‌ست له‌کاره‌لگرنتی نه‌قیب یان هه‌ر ئەندامیکی سه‌ندیکا و لیژنه‌کانی ده‌کا و ده‌بیرنیتته‌وه، به‌مه‌رجی بیخاته به‌رده‌م ده‌سته‌ی گشتی له‌ کۆبوونه‌وی یه‌که‌میدا.
- ۱۳- به‌ره‌زامه‌ندی لایه‌نه‌ په‌یوه‌نداره‌کان به‌خشش و باربو (الهبات والتبرعات) له‌ لایه‌نه‌ ئەجته‌بیه‌کان قبول ده‌کا.
- ۱۴- چاودیریکی حسابکاری داده‌نی بۆ ته‌دقیقکردنی سالانه.
- ۱۵- ئەوراقی هه‌لبژاردن و به‌لگه‌نامه‌ی دیکه‌ ریک ده‌خات و سه‌ره‌پرشتی هه‌لبژاردنیش ده‌کات.
- ۱۶- بۆ ئاسانکردنی به‌کارخستنی ئەم یاسایه‌و ئەو پیرۆیانه‌ش که‌ به‌پیتی ئەم یاسایه‌ ده‌رده‌چن ریتمایی ده‌رده‌کا که‌ له‌گه‌لیاندا بگۆنجی.
- ۱۷- به‌مولک کردنی مولک و مال و خانووبه‌ره‌ و قبول کردنی به‌خشش و

دهسنگه (منح) ش ئيقرار دهكا .

۱۸- مافی قهرز پیدان و قهرزکردن و پیشکەشکردنی یاربدهی داراییشی
ههیه .

۱۹- به پیتی یاسای کۆمهلهکان و پیروکانیان ، یانه بو ئابووریناسان
دادهمه زرتینی و بهرتوهشیان دهبا .

۲۰- ههندی له دهسهلاتهکانی خووی دهوات به لیژنهکانی لق و نوپنه رانی
سه ندیکاش له پارێزگه و قهزاکاندا .

ماددهی بیست و یهک:

نه قیب ئهم دهسهلاتانهی ههیه :

۱- سه روکایهتی کوپوونه وهکانی دهستهی گشتی و ئهنجومهنی سه ندیکاش
دهکات .

۲- بو ههر موعامه له یهک ، که وتیبته لای مهرجهعی دادگایی و دهستهی
رهسمی و نیمچه رهسمی و ئه هلی ، نوپنه رایهتی سه ندیکا دهکا و
ته سدیقی موعامه له و به لگه نامه گه لی سه ره به سه ندیکاش دهکا . بویشی
ههیه ههندی له دهسهلاتهکانی خووی بدات به یه کئی له ئه ندامانی
ئهنجومهنی سه ندیکا .

۳- ته ئییدی لایهنی توانستی دارایی سه ره به سه ندیکا بووانیش دهکا بو
مه به ستنی که فالت .

ماددهی بیست و دوو:

لیژنهی زه پتی (الانضباط) له سی ئه ندامی ئه سلئی و دوو ئه ندامی یه دهگ
پیکده هیندری که ئهنجومهنی سه ندیکا هه لیانده بژیرئ .

ماددهی بیست و سێ:

لیژنهی زه پتی ده توانی ههر سزایه ک له م سزایانهی خواره وه بدا :

۱- به ئاگا هینانه وه (الفات نظر)

۲- ئینزار

۳- قه دهغه کردن له هه ل سوراندنی پیشه بو ماوهی شهش مانگ .

ماددهی بیست و چوار:

برپاره‌کانی لیژنه‌ی زه‌پتی ، ئه‌وه‌یان له باردا هه‌یه ، له ماوه‌ی (۳۰) رۆژدا که له رۆژی ته‌بلیغه‌وه ده‌ست پێ ده‌کا ، له به‌رده‌م دادگای پێداچونه‌وه‌ی هه‌رێمدا تانه‌ی لی بدری ، ئیدی برپاری ئه‌م دادگایه به یه‌کجاری ده‌بیرتێینه‌وه .

ماددهی بیست و پێنج:

۱- کاروباری سه‌ندیکا ، له پارێزگه‌کاندا ، لیژنه‌ی لقی پارێزگه‌که به‌رپوه‌ی ده‌بات .

۲- لیژنه‌ی لق له سه‌رۆک و دوو ئه‌ندامی ئه‌سلی و دوو ئه‌ندامی یه‌ده‌گ پێک دی که هه‌ر سێ ساڵ، جاری، به‌ ده‌نگدانی نه‌ینی هه‌لده‌بژێردرێن، به‌مه‌رجی پێشه‌که‌یان بۆ ماوه‌یه‌ک هه‌لسوراندیبی له (۳) ساڵ که‌متر نه‌بی .

ماددهی بیست و شه‌ش:

لیژنه‌ی لق ئه‌م ده‌سه‌لاتانه‌ی هه‌یه :

- ۱- برپاره‌کانی ده‌سته‌ی گشتی و ئه‌نجومه‌نی سه‌ندیکا ده‌خاته کار .
- ۲- خزمه‌تگوزارانی لق داده‌مه‌زرینی و کرێیان دیاری ده‌کا .
- ۳- نوێنه‌ری داده‌نی که له لیژنه ره‌سمییه‌کاندا لق بنوێنی .
- ۴- پێشنیار و ئامۆژگاری له باره‌ی کاروباری لقه‌وه ، پێشکه‌ش به ئه‌نجومه‌ن ده‌کا بۆ ئه‌وه‌ی برپاری له‌سه‌ر بدا .
- ۵- له چوارچێوه‌ی بوجه‌ی لقدا سه‌رف و خه‌رجی پێویست بۆ کاروباری لق ئه‌نجام ده‌دا و راپۆرتی دارایی و حسابی کۆتاییش پێشکه‌ش به ئه‌نجومه‌ن ده‌کا .
- ۶- لیژنه‌گه‌لی لق بۆ وه‌دیه‌نینی ئامانج و مه‌به‌ستی سه‌ندیکا پێک ده‌هێنی .
- ۷- ئه‌و ده‌سه‌لاتانه‌ش که به‌پیتی ئه‌م یاسایه ئه‌نجومه‌نی سه‌ندیکا پیتی ده‌دا ، هه‌لیان ده‌سورێنی .

ماددهی بیست و ههوت:

دارایی سهندیکا له م داها تانه پیک دیت:

- ۱- ئابوونهی ئینتما و بهشداربوونی سالانه.
- ۲- ئه و دهسنگانه (المنح) ی که لایه نه رسمی و نیمچه رسمیه کان پیشکەشی ده کەن و ئه و باریۆ (تبرعات) و بهخششانهش که ئه دامان و خه لکی دیکه پیشکەشی ده کەن.
- ۳- قازانجی ئه و ئاههنگانهی که بو سوودی سهندیکا سازده درین.
- ۴- قازانجی چاپه مهنی سهندیکا.
- ۵- قازانجی ئه و پرۆژانهش که سهندیکا دایانده مەزرینتی.
- ۶- مزو کرپی ته ئیبیدی توانستی دارایی کهسانی سه ر به سهندیکا و هی ئه و به شاهیتدبوونهش که سهندیکا ده ریان ده هینتی.

ماددهی بیست و ههشت:

لیژنه ی به رزه پتی له هه لسورانندی کاره کانی خۆیدا به پیتی ریساکانی یاسای به رزه پتی فرمانبه رانی ده ولت ره فتار ده کا .

ماددهی بیست و نۆ:

هه ر ده قی پیچه وانهی حوکمه کانی ئه م یاسایه بیت ناخرتته کار .

ماددهی سی:

پتیبسته وه زیره په یوه ندیداره کان حوکمه کانی ئه م یاسایه بخه نه کار .

ماددهی سی و یهک:

ئه م یاسایه له رۆژی بلا و کردنه وهی له وه قایعی کوردستاندا، ده خریتته کار .

د. رۆژ نوری شاوهیس

سه رۆکی نه نجمه نی نیشتمانیی کوردستانی عێراق